Η μεγάλη δύναμη των βοσκοτόπων στη Δυτική Μακεδονία. Η μεγάλη ανάγκη της εκπόνησης των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης

Λ. Χατζηζήσης
Αντιπεριφερειάρχης Αγροτικής Ανάπτυξης Δυτικής Μακεδονίας
Λέκτορας Τμήματος Γεωπονίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Email: l.chatzizisis@pdm.gov.gr

Περίληψη

Για τις ανάγκες των παρόντων διαδικασιών του συνεδρίου αλλά και της τελικής προσπάθειας που γίνεται από την Περιφέρειά μας αυτές τις μέρες και επιτέλους για την εκπόνηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, βοσκήσιμες γαίες καλούνται οι εκτάσεις που δύνανται να χρησιμοποιηθούν για βόσκηση ζώων -αλλιώς βοσκότοποι- στις οποίες αναπτύσσεται βλάστηση αυτοφυής ή μη, ποώδης, φρυγανική ή ξυλώδης με θαμνώδη ή αραιά δενδρώδη μορφή ή και μικτή, οι οποίες μπορεί να εκτείνονται και σε υδάτινα παραλίμνια ή παραποτάμια οικοσυστήματα, όπου αναπτύσσεται υδροχαρής βλάστηση. Συνάδει ο ορισμός αυτός και συνέδραμε στην απόφαση Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τη δυνατότητα χαρακτηρισμού ως βοσκότοπων στο σύνολο της χώρας μας περί των 10 εκατομμυρίων στρεμμάτων επιπλέον, εκτάσεις που θα συμπεριληφθούν στα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης και θα βοηθήσουν τους κτηνοτρόφους μας.

Λέξεις κλειδιά: βοσκήσιμες γαίες, διαχειριστικά σχέδια βόσκησης

Εισαγωγή

Ο Βοσκότοπος ως πρακτική και τεχνικοοικονομική δύναμη έχει δύο συνιστώσες. Πρώτον, την πρακτική της βόσκησης, δηλαδή της χρήσης του από ζώα για κάλυψη της ανάγκης της διατροφής και δεύτερον την χωροταξική της οριοθέτησης του, δηλαδή της αναγωγής του σε δικαίωμα και κατά επέκταση σε οικονομική κοινοτική ενίσχυση του αντίστοιχου κατόχου του σχετικού ζωικού πληθυσμού που χρησιμοποιεί τον βοσκότοπο. Αν οι δύο αυτές συνιστώσες αλληλοσυσχετιστούν σωστά προκύπτει μια πραγματικά μεγάλη δύναμη γεωργοκτηνοτροφικής ανάπτυξης και οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στην Ελλάδα μας γενικότερα. Επιτρέψτε μου να αναφερθώ πρώτα στην δεύτερη συνιστώσα, αυτή των κοινοτικών οικονομικών ενισχύσεων με αναγωγή στο βοσκότοπο αναφερόμενος στην Ιστορία και να φθάσουμε σιγά σιγά στα σημερινά δεδομένα.

Οι Κοινοτικές ενισχύσεις των κτηνοτρόφων μέχρι το 2005 είχαν ως αρχή υπολογισμού το πλήθος των ζώων που δήλωνε ο εκάστοτε κτηνοτρόφος (επιδότηση κατά κεφαλήν). Από το 2005 έπειτα από οδηγίες της Ε.Ε. καθορίστηκε ως αρχή υπολογισμού των ενισχύσεων η δηλωθείσα απαιτούμενη έκταση βοσκήσιμων γαιών για την διατροφική κάλυψη του αριθμού των ζώων χωρίς επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος. Ο καθορισμός των απαιτούμενων βοσκήσιμων γαιών από την Ελληνική πλευρά στηρίχθηκε:

- στον μέσο όρο κατά τα ιστορικά έτη 2001-2002 των επιδοτήσεων που έχουν ληφθεί.
- στον μέσο όρο κατά τα ιστορικά έτη 2001-2002 του αριθμού των ζώων που έχουν δηλωθεί.

- Την ανά Δήμο Βοσκοϊκανότητα[1] όπως είχε προκύψει από στοιχεία της «Εξισωτικής» ενίσχυσης.

Επομένως με ενδεικτικά ποσά π.χ. για σύνολο 100 αγελάδων που είχαν επιδοτηθεί το 2001, 2002 με 200€ κατά κεφαλήν–σύνολο 20.000€-, μετά το 2005 για ετήσια Βοσκοϊκανότητα 6στρ/Ζωική Μονάδα στον Δήμο Κιλκίς, αντιστοιχούσε έκταση βοσκότοπου 800στρ. για την οποία ο κτηνοτρόφος θα λάμβανε πάλι την ενίσχυση των 20.000€.

Στο σημείο αυτό να σημειωθεί πως λόγω πλασματικού αριθμού ζώων που είχε δηλωθεί τα ιστορικά έτη 2001-2002 οι απαιτούμενες εκτάσεις βοσκήσιμων γαιών ξεπερνούσαν τις διαθέσιμες εκτάσεις τόσο σε επίπεδο Δήμων όσο και σε επίπεδο Χώρας δημιουργώντας το 2014-2015 ζήτημα τεκμηρίωσης των δηλωθέντων βοσκήσιμων εκτάσεων στην Ε.Ε. και κατ' επέκταση στην χορήγηση των ενισχύσεων στους κτηνοτρόφους.

Το 2015 εισήχθη με προσωρινό χαρακτήρα η «Τεχνική Λύση» η οποία όμως εφαρμόζεται μέχρι σήμερα ελλείψει των Οριστικών Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης τα οποία είχε υποχρέωση η Χώρα να εκπονήσει μέχρι 31.12.2021. Η κατανομή των βοσκήσιμων γαιών με την Τεχνική Λύση στηρίζεται σε αλγόριθμο κατανομής των διαθέσιμων βοσκήσιμων γαιών όπως αυτές αποτυπώνονται στο LPIS-GIS του ΟΠΕΚΕΠΕ. Σε γενικές γραμμές, με την ολοκλήρωση υποβολής των δηλώσεων του ζωικού κεφαλαίου από τους κτηνοτρόφους στο Σύστημα Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης, υπολογίζεται βοσκοϊκανότητα για το σύνολο των εκτάσεων και ζώων σε επίπεδο Περιφέρειας. (π.χ. στην Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας 8,9 στρέμματα/Ζωική μονάδα ανά έτος). Στη συνέχεια με τη χρήση μικρότερης βοσκοϊκανότητας - ώστε να καλυφθεί η πλειονότητα των δικαιούχων (πχ 4,13 στρέμματα/Ζωική μονάδα ανά έτος) - κατανέμονται οι βοσκήσιμες γαίες στους κτηνοτρόφους χωρίς όμως να συνδέονται απαραίτητα με τον χώρο των σταβλικών τους εγκαταστάσεων (π.χ. σε κτηνοτρόφο Δ. Κιλκίς του κατανέμεται βοσκήσιμη γαία στο Δ. Σερρών). Η υπόλοιπη βοσκοϊκανότητα (στην συγκεκριμένη περίπτωση 4,77 στρέμματα/Ζωική μονάδα ανά έτος) χρησιμοποιείται για την κάλυψη από πλευράς βοσκήσιμων γαιών, των κτηνοτρόφων οι οποίοι τα ιστορικά έτη 2001, 2002 είχαν δηλώσει αυξημένο αριθμό ζώων και κατά συνέπεια οφείλουν να εμφανίσουν σήμερα αντίστοιχα αυξημένο αριθμό βοσκήσιμων εκτάσεων. Αφού γίνει η κατανομή βοσκήσιμων γαιών εσωτερικά σε επίπεδο Περιφέρειας και εφόσον δεν έχει καλυφθεί το σύνολο των κτηνοτρόφων η ίδια μεθοδολογία κατανομής εφαρμόζεται και μεταξύ Περιφερειών με αποτέλεσμα κτηνοτρόφοι με σταυλικές εγκαταστάσεις π.χ. στην Π.Κ. Μακεδονίας να εμφανίζονται στην Π. Θεσσαλίας κλπ.

Ζητήματα

Υπόβαθρο ΟΠΕΚΕΠΕ

Η κατανομή των διαθέσιμων βοσκήσιμων εκτάσεων στηρίζεται στο υπόβαθρο LPIS του ΟΠΕΚΕΠΕ στο οποίο έχουν χαρτογραφηθεί οι βοσκήσιμες γαίες της Χώρας καθώς και η επιλεξιμότητά τους σύμφωνα με το ποσοστό κάλυψης της βλάστησης (αύξηση της κάλυψη σε βλάστηση οδηγεί σε μείωση της επιλεξιμότητα της έκτασης και άρα της ενίσχυσης). Το εν λόγω υπόβαθρο απαιτεί επικαιροποίηση όσον αφορά τις βοσκήσιμες γαίες μιας και παρουσιάζει κατά περιπτώσεις σφάλματα τόσο στον χαρακτήρα των εκτάσεων όσο και στο ποσοστό επιλεξιμότητας. Η αξιολόγηση του υποβάθρου αναφορικά με το εάν υποεκτιμά ή υπερεκτιμά τη έκταση των βοσκήσιμων γαιών δεν είναι δυνατή στην παρούσα φάση για το σύνολο της χώρας. Η πραγματική κατάσταση/έκταση των βοσκήσιμων γαιών και η

[1] Παρούσα Βοσκοϊκανότητα: ορίζεται ο μέγιστος αριθμός ζώων που μπορούν να βοσκήσουν σε μια βοσκήσιμη γαία με την σημερινή της κατάσταση για ορισμένο χρόνο και να παράγουν το μέγιστο δυνατό χωρίς αρνητικές επιδράσεις στην παραγωγή βοσκήσιμης ύλης και στην παραγωγικότητα του εδάφους. Μονάδα μέτρησης της βοσκοϊκανότητας είναι η Μηνιαία Ζωική Μονάδα (ΜΖΜ), δηλ. οι τροφικές απαιτήσεις σε (ξηρή) βοσκήσιμη ύλη μιας ώριμης αγελάδας για ένα μήνα.
(ΦΕΚ 2331Β' 2017 Καθορισμός των Προδιαγραφών και του Περιεχομένου των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του ν. 4351/2015 (ΦΕΚ 164 Α').

πραγματική βοσκοϊκανότητά τους δεν είναι δυνατό να προεκτιμηθεί με ακρίβεια χωρίς την εκπόνηση των Οριστικών Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης. Παρόλα αυτά μία πρώτη αξιολόγηση του υποβάθρου είναι δυνατό να γίνει σε περιοχές όπου έχουν εκπονηθεί Προσωρινά Διαχειριστικά Σχέδια από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Στις περιοχές αυτές παρατηρείται από τις εν λόγω μελέτες σημαντική διαφορά μεταξύ των εκτάσεων που ταξινομήθηκαν ως βοσκότοποι στο Προσωρινό Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης με εκείνες του ΟΠΕΚΕΠΕ οι οποίες στις περισσότερες περιπτώσεις εμφανίζονται λιγότερες.

Κατανομή επιδοτήσεων

Με το ισχύον καθεστώς συντηρείται η πριμοδότηση δικαιούχων με δικαιώματα της ιστορικής περιόδου 2001, 2002 εις βάρος των νεοεισερχομένων στον κλάδο της κτηνοτροφίας. Στο πλαίσιο διατήρησης των ενισχύσεων που είχαν δηλωθεί την ιστορική περίοδο κατανέμονται στους μετέπειτα δικαιούχους λιγότερες και χωρικά ανεξάρτητες από την κτηνοτροφική δραστηριότητα βοσκήσιμες εκτάσεις. Με άλλα λόγια, δικαιούχος που τυχόν δήλωσε προσαυξημένο αριθμό ζώων το 2001, 2002 με την Τεχνική Λύση συνεχίζει να λαμβάνει ενισχύσεις για μεγαλύτερη έκταση από αυτή που χρειάζεται σε σχέση με τον πραγματικό αριθμό ζωικού κεφαλαίου.

Ε.Ε.

Η Τεχνική Λύση αποτελεί λύση σε ζήτημα που προέκυψε το 2014 με στόχο την προσωρινή λογιστική επίλυση της κατανομής των ενισχύσεων και όχι την χωρική κατανομή της βόσκησης και κατ' επέκταση των ενισχύσεων σε πραγματικές συνθήκες. Ελλείψει επιστημονικής τεκμηρίωσης αναφορικά με την πραγματική έκταση των βοσκοτόπων και την βοσκοϊκανότητά τους, αντιλαμβάνεται κανείς την επισφαλή θέση της Χώρας και του κτηνοτροφικού κλάδου σε ενδεχόμενο έλεγχο της Ε.Ε.

Νέα ΚΑΠ

Επιπλέον, η νέα ΚΑΠ προβλέπει μέτρα και χρηματοδοτήσεις που προϋποθέτουν την εξασφάλιση της ορθής περιβαλλοντικά διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών, πράγμα που μέχρι σήμερα δεν μπορούσε να αποδειχτεί. Επομένως η ένταση της χρηματοδότησης του κτηνοτροφικού τομέα από την ΕΕ εξαρτάται απόλυτα από την εκπόνηση των Οριστικών Σχεδίων Διαχείρισης Βόσκησης.

Κατά την άποψη μου, ένας βοσκότοπος θα πρέπει να είναι σαφώς οριοθετημένος. Σε έναν βοσκότοπο θα πρέπει να είναι γνωστή η σύνθεση των φυτών του και να υπάρχει η δυνατότητα κατεύθυνσης για το ποιά χόρτα και ποιά φυτά πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω και ποιά όχι, ανάλογα με το είδος των ζώων που χρησιμοποιούν τον βοσκότοπο και ανάλογα βεβαίως και με τον αριθμό των ζώων αυτών. Η βοσκοφόρτωση και η βοσκοϊκανότητα να είναι συνεχώς μετρήσιμες και οι τιμές τους διαθέσιμες ώστε η χρήση να γίνεται σωστά με εξασφάλιση μεγίστης απόδοσης. Ο βοσκότοπος θα πρέπει να είναι πλήρης από υποδομές και να εξασφαλίζει πρόσβαση άρα δρόμο, ποτίστρες, σκέπαστρα, πρόχειρα καταλύματα, λουτρά, δεξαμενές νερού. Ακόμα αναλύσεις των θρεπτικών συστατικών της χλωρομάζας του κ.α. Ο βοσκότοπος θα πρέπει να έχει και σαφή και ξεκάθαρο από την αρχή πρωτόκολλο των ζώων που θα δεχθεί. Για παράδειγμα από εκεί που περνάει η αγελάδα δεν πάει η προβατίνα. αυτό και τόσα άλλα θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη για να οργανώσουμε όπως πρέπει τους βοσκοτόπους μας. για μένα δικαίωμα στο βοσκότοπο έχει το ζώο που είναι στο βοσκότοπο. δια ζώσης και όχι ηλεκτρονικά ή τεχνικά. θα πρέπει να φτάσουμε στο σημείο, και η επιστήμη έχει τέτοιες δυνατότητες, να αποδεικνύουμε και να πιστοποιούμε εργαστηριακά αν το ζωοκομικό προϊόν, γάλα τυρί κρέας, που έχουμε στο τραπέζι μας προέρχεται από ζώα που τράφηκαν

στον βοσκότοπο που αναγράφεται στην ετικέτα. Στην πράξη η διατροφή συμμετέχει στο κόστος διατροφής των αγροτικών παραγωγικών ζώων σε ποσοστό 70%. αν μέρος της διατροφής αυτής ή και ολόκληρη εξασφαλιστεί από τον βοσκότοπο εύκολα αντιλαμβανόμαστε την δύναμη του βοσκότοπου με όρους οικονομίας και συγκεκριμένα με όρους μείωσης του κόστους παραγωγής. Τα ζώα μας, κυρίως τα αιγοπρόβατα και τα βοοειδή μπορούν στο έπακρο να χρησιμοποιήσουν και να αξιοποιήσουν τους βοσκότοπους μας ελαχιστοποιώντας έτσι το κόστος και να μεγιστοποιήσουν το όφελος αρκεί η αξιοποίηση να γίνει οργανωμένα και συντονισμένα. Η αξία ενός βοσκότοπου είναι η βοσκοϊκανότητα του, είναι δηλαδή η ποσότητα της χλωρομάζας που δύναται να χρησιμοποιηθεί ως βοσκή και να καλύψει διατροφικές ανάγκες των ζώων. θα πρέπει να συνεκτιμηθεί και να ληφθεί σοβαρά υπόψη και η ποσότητα που μπορεί να συλλεχτεί και με κατάλληλη επεξεργασία να συγκεντρωθεί και να αποθηκευτεί προς χρήση τον χειμώνα ή όταν τα ζώα δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στον βοσκότοπο. Πέρα όμως από τις ποσότητες, η αξία ενός βοσκότοπου που εξασφαλίζει υπεραξία, και αυτό ισχύει με το παραπάνω στην περιφέρεια μας, είναι η ποικιλία του ή αλλιώς όπως λέγεται η βιοποικιλότητα, και εδώ εκτιμάμε ότι είμαστε πολύ πλούσιοι. Είμαστε πολύ πλούσιοι και ας μην χρησιμοποιήσαμε ακόμα αυτόν τον πλούτο. Έχουμε δρόμο ακόμα μέχρι να τον συγκεκριμενοποιήσουμε, να τον πιστοποιήσουμε και να τον αναδείξουμε ως συμμετοχή στα συστατικά των προϊόντων μας να επιβεβαιώσουμε με επιστημονικό τρόπο τους ισχυρισμούς γεύσης, οργανοληπτικών χαρακτηριστικών, διατηρησιμότητας ακόμα και υγείας. Οι αγορές σίγουρα κάτι έχουν αντιληφθεί, για αυτό ζητιάνε τα προϊόντα μας κατά προτεραιότητα. θα πρέπει όμως να πληρώσουν και την υπεραξία όλων των παραπάνω. Από την αρχή της ομιλίας μου φαίνεται ότι είμαι χαρούμενος. Υπάρχει σε αυτή τη χαρά μου αυτό το επιτέλους. Δεδομένο ότι με την συνεχή προτροπή του περιφερειάρχη μας κ. Κασαπίδη, οργανωμένα σε επίπεδο Ελλάδας πρωτοστατήσαμε και κατευθύναμε και το υπουργείο για να φτάσουμε ως εδώ. Κάλλιο αργά παρά ποτέ λοιπόν και ας χάσαμε από το 2015 μέχρι και σήμερα πάρα πολλά κονδύλια της ευρωπαϊκής ένωσης για την ενίσχυση και την βελτίωση των βοσκοτόπων μας. ποτίστρες, σκέπαστρα, δρόμοι, φράγματα, λιπάνσεις, προσωρινά καταλύματα είναι επιλέξιμες δαπάνες και θα χρηματοδοτηθούν για να γίνουν αμέσως μετά την εκπόνηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης. Σε λιγότερο από 7 μήνες η διαδικασία θα έχει ολοκληρωθεί και οι εργασίες θα αρχίσουν προκειμένου επιτέλους τα διαχειριστικά σχέδια να είναι πραγματικότητα με ότι αυτό συνεπάγεται με όρους ωφέλειας των κτηνοτρόφων μας και της γεωργοκτηνοτροφικης μας οικονομίας.

Υφιστάμενη κατάσταση

Η Περιφέρεια Δ. Μακεδονίας αντιλαμβανόμενη τη σημαντικότητα της κτηνοτροφίας στην οικονομία του τόπου, ήταν η πρώτη που υπέγραψε το 2020 Προγραμματική Σύμβαση με τον Υπ. ΑΑΤ για την εκπόνηση Οριστικών Σχεδίων Διαχείρισης Βοσκοτόπων της Περιφέρειας Δ. Μακεδονίας. Επιπλέον, η Περιφέρεια Δ. Μακεδονίας ήταν πρώτη στην ανάθεση σε Τεχνικό Σύμβουλο της προετοιμασίας του Διαγωνισμού των μελετών και τα τελευταία 3 χρόνια μέσα από αλλεπάλληλες επαφές με τους Υπουργούς Α.Α.Τ. εργάζεται εντατικά για την διόρθωση νομικών/τεχνικών ζητημάτων ώστε να προχωρήσει η εκπόνηση των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης. Επειδή για την ΠΔΜ είναι άμεση η προτεραιότητα για την βελτιστοποίηση της απόδοσης του κτηνοτροφικού τομέα προτεραιοποιήθηκε α) διασφάλιση των ενισχύσεων μέσω της εκπόνησης Οριστικών Σχεδίων Διαχείρισης Βόσκησης για την κατά χώρο και χρόνο οργάνωση της βόσκησης β) δόμηση Εθνικής Στρατηγικής για την κτηνοτροφία μέσω Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Βόσκησης σε επίπεδο Περιφέρειας. Δεσμευόμαστε ότι μέχρι τις 15.6.2023 θα προκηρύξουμε τον διαγωνισμό και επιτέλους θα συμμορφωθούμε με τις οδηγίες

της ΕΕ με στόχο την προσαρμογή στην νέα ΚΑΠ και την ουσιαστική στήριξη και αναβάθμιση της κτηνοτροφίας και των βοσκήσιμων γαιών με Ευρωπαϊκούς πόρους.

Συμπεράσματα – Προτάσεις

Μετά από όλα τα παραπάνω συμπερασματικά θα ήθελα να τονίσω ότι ο κτηνοτροφικός κλάδος συμβάλει σημαντικά στην οικονομία της Χώρας τόσο ποσοτικά με εξαγωγές όσο και ποιοτικά σε επίπεδο ανταγωνιστικά διεθνώς προϊόντων ΠΟΠ. Η ενίσχυση του κτηνοτροφικού τομέα είναι ύψιστης σημασίας και προϋποθέτει την στρατηγική κατά χώρο και χρόνο διαχείριση. Η τεχνική λύση εξασφάλισε προσωρινά τις κοινοτικές ενισχύσεις των κτηνοτρόφων αλλά απαιτείται το επόμενο ουσιαστικό βήμα για τον τομέα της κτηνοτροφίας που είναι η εκπόνηση των Οριστικών Σχεδίων Διαχείρισης βοσκής για το σύνολο της Χώρας με στόχο την οργάνωση της κτηνοτροφίας σε Εθνικό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη τις κατά τόπους ιδιαιτερότητες και με στόχο την βελτιστοποίηση της απόδοσης. Ακριβώς για όλα αυτά είναι πολύ μεγάλη η ανάγκη εκπόνησης των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης ώστε με πολύ απλά λόγια πλέον. Με την εκπόνηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης θα ξεκαθαριστεί επιτέλους πλήρως το πως θα βοσκήσει που και πόσο. Στην πράξη θα ταυτιστεί το δικαίωμα με την χρήση και τον συγκεκριμένο αριθμό ζώων. Στην πράξη θα αυξηθεί και το ποσό που ο κτηνοτρόφος θα δει στον λογαριασμό του δεδομένου ότι θα σταματήσουν τα γνωστά λάθη και υπερβολές των τεχνικών λύσεων και των ασκήσεων επί χάρτου.

The great power of pastures in Western Macedonia. The great need for the development of Grazing Management Plans

L. Hatzizisis
Deputy Regional Governor for Rural Development of Western Macedonia
Lecturer of the Department of Agriculture of the University of Ioannina
Email: l.chatzizisis@pdm.gov.gr

Abstract

For the needs of the present proceedings of the conference as well as the final effort being made by our Region these days and finally for the preparation of the grazing management plans, pasture lands are called the areas that can be used for grazing animals - otherwise pastures - in which native or non-native, herbaceous, scrubby or woody vegetation grows with a bushy or sparse tree form or mixed, which may also extend to waterside or riverside ecosystems, where aquatic vegetation grows. This definition is consistent and we joined the decision of the European Court for the possibility of classifying as pastures in the whole of our country about 10 million acres more, lands that will be included in the grazing management plans and will help our farmers.

Keywords: grazing land, grazing management plans